

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"י"ת, פרשת בלק תשע"א

וירא בלק בן צפור וגו' (כ"ב - ב')

י"ל למה זכה בלק שהיה שונא ישראל מובהק שתיקרא הפרשה על שמו, ואפשר לומר בדרך צחות, ש"בידוע שעשיו שונא ליעקב", ובאמת כל הגויים הם שונאי ישראל, אלא שהם מסתירים את שנאתם ומחפים עליה במילים ומליצות נאות, ולכן לא יודעים להיזהר מפניהם. אבל בלק היה גוי "הגון", שפרסם לעיני כל את שנאתו לישראל, וגוי "הגון" שכמותו זכאי הוא שתיקרא סדרה בתורה על שמו.

(הרה"ק ר"מ מפרעמישלאן זיע"א)

אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ויקם בלעם וגו' (כ"ב - ב')

אילו היה הקב"ה אוסר עליו ללכת, היה אותו רשע מתפאר ואומר, כי חוששים בשמים מקלותיו, ואם היו נותנים לו ללכת מיד, היה מתפאר ואומר כי בן חורין הוא לחלוטין ואין השי"ת יכול למנוע בעדו, לכן התחרשו הדברים באופן כזה, שבתחילה נאסר עליו ללכת, למען יראו וישמעו כי אין הוא נתון ברשות עצמו, ולאחר מכן הורשה ללכת, כדי שיהיה גלוי וידוע לכל שאין משגיחים כלל בקלות שלו.

(אור החיים הקדוש זיע"א)

ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה (כ"ב - ב')

יש לפרש עפ"י מה שאמרו חז"ל שאם היה רצונו של בלעם לקלל, שם לו השי"ת רסן לפיו שיהא כאלם, ואם היה רצונו לסתום את פיו שלא יצטרך לברך, שם לו "חכה" לתוך פיו, שיהא מוכרח לדבר. והנה בכל מקום שכתוב "אך" הוא מיעוט, "את" הוא ריבוי, והיינו דאמר ליה רחמנא "אך את הדבר הזה אשר אדבר אליך", לפעמים בבחינת "אך" – למעט, ולפעמים בבחינת "את" לרבות.

(ערוגות הבושם)

אפס קצהו תראה וכולו לא תראה (כ"ג - ג')

"אפס קצהו" כשתסכל על אחד מישראל על היחיד, "תראה" תוכל לראות ולמצוא איזה חיסרון, אולם "וכולו", אם תסתכל על כלל ישראל, אז "לא תראה", לא תמצא שום חסרון ופגם, כי ככלל, בני ישראל עולים על גבי כל האומות.

(הרה"ק מקאצק זיע"א)

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ד' אלקיו עמו (כ"ג - ג')

הבעש"ט הקדוש זיע"א היה אומר מה שחשב פעם אחת בימי ילדותו, "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלקיו עמו", רק מי שאינו מביט ורואה און ועמל בישראל, הוא זוכה כי ה' אלקיו עמו בכל דרכיו, אבל מי שמחפש חטאים ועוונות, ולוא ב"יעקב" – דרגה קטנה, באנשים פשוטים ופחותי ערך, איש כזה בוודאי אין ה' עמו ובלבבו.

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל וגו' (כ"ג – כ"א)

אם הקב"ה היודע נסתרות ומכיר את חטאיו של האדם, ובכל זאת "לא הביט און ביעקב" – אין ברצונו לראות את החטאים והפשעים של עם ישראל, מכל שכן בשר ודם שהוא יכול לטעות ולחשוד בכשרים, על אחת כמה וכמה שאסור לו להביט און ביעקב ולחפש חטאים וחסרונות באיש מישראל.

(הרה"ק רל"י מבארדיטשוב זיע"א)

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ד' אלקיו עמו ותרועת מלך בו (כ"ג – כ"א)

הש"ת לא זוקף לחובתו של אדם מישראל שנכשל בחטא אקראי, אבל "ד' אלהיו עמו ותרועת מלך בו", שהוא נשאר דבוק במלכות שמים גם להבא ולא פרק חלילה עול מעליו, כי אז החטא אינו אלא בגדר מקרה בלבד, ובוודאי הוא חוזר מיד בתשובה.

(חידושי הרי"ם זיע"א)

לא הביט און ביעקב וגו' (כ"ג – כ"א)

הרה"ק מרוזין סיפר: שהרה"ק רבי זושא מהאניפולי זיע"א היה פעם אצל רבו המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א, בשעה שאיש אחד בא לפניו לבקש על עניו, ראה רבי זושא ברוח קדשו, כי עוונותיו של האיש הזה רבו מאד, וחרה אפו, איך העיז אדם כזה לעמוד ללא פחד ובושה וללא שחזר בתשובה לפני איש קדוש כמגיד הגדול, וגער בו רבי זושא ואמר: איש אשר כזאת וכזאת עשה, איך לא יבוש לעמוד לפני הקדוש בלי הרהורי תשובה? כשהלך אותו אדם משם, התחרט רבי זושא על שדיבר כך בפני מורו ורבו, ואז בירך אותו המגיד הגדול, שמעתה לא יראה עוד שום רע על אדם מישראל, רק הטוב שבו בלבד יראה, ומאז והלאה לא היה רבי זושא שום רע באדם, ורק את הטוב ראה.

הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב (כ"ג – כ"ד)

"הן עם לבדד ישכון", ר"ל שישראל אינם כשאר אוה"ע, שישראל אע"פ שחטא ישראל הוא, ואף מי שאינו ראוי כפי מעשיו לכל ההשפעות טובות, מ"מ כאשר יהיה "בגויים", שישוו מעשיו למעשיהם, אזי אפילו מי שהוא "לא" כאין וכאפס ועקור מתורת ה', מכל מקום "יתחשב", נקרא חשוב, ויחשב לבחינת בן ולא בחינת עבד.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)



פניני השבת



מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת

ביום ד' ה' ו' צריך האדם להכין עצמו לשבת קודש, כי מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, והוא מה שאמר הבעש"ט הקדוש זיע"א, בפירוש הכתוב "בחריש ובקציר תשבות" כי חר"ש הוא נוטריקון חמישי רביעי ששי וכו', וכך הם כל ימי השבוע, שלשה ימים לפני השבת ושלשה לאחריו והשבת באמצע.

(עבודת ישראל פרק א' דאבות)